



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 636/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obce Malčice, Hlavná 176, Malčice, zastúpenej advokátom JUDr. Alexejom Ivankom, Námestie osloboditeľov 73, Michalovce, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 19 C 260/2015-83 z 21. marca 2016, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 314/2016 z 28. septembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 87/2017 z 25. júla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obce Malčice o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2017 doručená ústavná sťažnosť obce Malčice (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 C 260/2015-83 z 21. marca 2016, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 314/2016 z 28. septembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 87/2017 z 25. júla 2017.

2. Zo sťažností a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v merite veci (v spore) napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu ako súdom odvolacím, zaviazaný na zaplatenie sumy 23 400 € a zmluvnej pokuty z titulu neuhradenia nájomného za užívanie priestorov zdravotného strediska v obci Malčice v období od októbra 2013 až do októbra 2014 na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov č. 09/2011 zo 7. decembra 2011; v zostávajúcej časti nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty bola žaloba zamietnutá. Dovolanie sťažovateľa proti rozsudku odvolacieho súdu bolo ako neprípustné odmietnuté [§ 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)].

V sťažnosti ďalej sťažovateľ uvádza:

«... Sťažovateľ v súlade s uzatvorenou zmluvou platil prenajímateľovi... mesačný nájom vo výške 1.800 € vrátane DPH až do doby, kým prenajímateľ neprerušil dodávku energií.

Dôkaz: Výpis obrátov na účte od 01.01.2013 do 01.07.2013

Ako vyplýva z vyjadrenia Východoslovenskej distribučnej, a. s., zo dňa 13.01.2016 prenajímateľ nehnuteľnosti... požiadal dodávateľa elektriny VSD. a. s. o odpojenie odberného miesta dňa 03.09.2013.

Rovnako prenajímateľ postupoval aj čo sa týka dodávok plynu pre prenajímanú nehnuteľnosť a dňa 08.10.2013 na základe jeho žiadosti bolo odpojené odberné miesto ... od dodávky plynu, preto že prenajímateľ neplnil si svoje finančné záväzky ako odberateľ. V nájomnej zmluve č. 09/2011 čl. V. Práva a povinnosti zmluvných strán sa prenajímateľ

zaviazal zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by rušil nájomcu - sťažovateľa pri užívaní prenajatých priestorov.

Dôkaz: Vyjadrenie VSD. a. s. zo dňa 13.01.2016 a SP P distribúcia, a. s. zo dňa 04.01.2016

Dôkaz: Nájomná zmluva č. 09/2011 - fotokópia

1. Napriek vyššie uvedenému skutkovému a právnomu stavu Okresný súd v Michalovciach ... zaviazal sťažovateľa na zaplatenie istiny 23 400 € s prísl., napriek tomu, že sťažovateľ nemohol užívať priestory, keďže boli bez dodávky elektrickej energie a plynu.

... súdy a to tak prvej inštancie, ako aj odvolací, ale aj Najvyšší súd sa vôbec nezaoberali tým, kto porušil podmienky nájomnej zmluvy č. 09/2011 zo dňa 07.12.2011.

Súd prvej inštancie aj odvolací súd zodpovednosť za prerušenie dodávok energií pre zdravotné stredisko... preniesli bez skúmania na sťažovateľa, aj keď tento to nemohol nijakým spôsobom ovplyvniť, keďže zmluva na dodávku energií mal uzatvorené prenajímateľ nehnuteľností, pretože bol jej výlučným vlastníkom. Sťažovateľ platil za dodávky energií prenajímateľovi a nie distribučným spoločnostiam.

Dôkazy o prerušení dodávok energií boli predložené dodávateľom po výzve súdu prvej inštancie.

Aj napriek vyššie uvedenému súdy túto skutočnosť nebrali v úvahu a zodpovednosť za prerušenie dodávok preniesli na sťažovateľa a nie na prenajímateľa, aj keď ten, kto dal pokyn na prerušenie dodávok energií hol prenajímateľ.

Sťažovateľ nemal dôvod po prerušení dodávok elektriny a plynu platiť prenajímateľovi za nebytový priestor, keďže sa stal pre neho neužívania schopný na účel na aký bol prenajatý. Sťažovateľ poukazuje na tú skutočnosť, že nebytový priestor mal slúžiť ako zdravotné stredisko a lekáreň... bez elektriny a plynu bol nepoužiteľný...

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad

aplikovanej právnej normy (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 77/02).

Sťažovateľ touto sťažnosťou poukazuje hlavne na zásadný problém v tom, že rozhodnutia súdov vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, keďže uprednostňujú reštriktívny výklad zákona pred inštitútom „spravodlivosti“. To znamená, že podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé prejednanie veci tým, že výsledok konania nezodpovedá jeho skutkovej a právnej podstate.»

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po náležitom zistení skutkového stavu vyhovel sťažnosti a nálezom takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky určuje, že rozhodnutím Okresného súdu v Michalovciach, sp. zn. 19C/260/2015 zo dňa 21.03.2016, ktoré bolo doručené dňa 31.03.2016, rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 9Co/314/2016-136 zo dňa 28.09.2016, ktoré bolo doručené dňa 05.12.2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo 87/2017 zo dňa 25.07.2017, ktoré bolo doručené 17.08.2017 boli porušené základné ľudské práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu v Michalovciach, sp. zn. 19C/260/2015 zo dňa 21.03.2016, rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 9Co/314/2016- 136 zo dňa 28.09.2016 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo 87/2017 zo dňa 25.07.2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a n a k o n a n i e s ú d u p r v e j i n š t a n c i e .“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

7. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

8. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

9. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

10. Ústavný súd vzhľadom na dikciu ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu

s návrhom doručil aj splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené (len) generálne – „vo veci: podania ústavnej sťažnosti“ – bez označenia konkrétneho právoplatného rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu, ktoré majú byť v konaní pred ústavným súdom sťažnosťou napadnuté. V prípade, že sťažovateľ mieni udeliť splnomocnenie advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom v konaní o jeho sťažnosti smerujúcej proti súdnemu rozhodnutiu, je potrebné, aby splnomocnenie obsahovalo nezameniteľné a dostatočne určité označenie predmetu konania o sťažnosti, ktorým je právoplatné rozhodnutie súdu minimálne s identifikačnými údajmi: o aký druh rozhodnutia ide (napr. rozsudok, uznesenie), označenie súdu, ktorý rozhodnutie vydal, označenie veci, na ktorú sa rozhodnutie vzťahuje (uvedením jej spisovej značky alebo čísla konania), a dátum (čas) vydania rozhodnutia (deň, mesiac a rok).

11. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (m. m. I. ÚS 607/2017, I. ÚS 257/2017, I. ÚS 490/2017).

12. Vyplývajúc z už uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom (ako obligatórna náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) nebolo udelené na zastupovanie vo veci namietaného porušenia sťažovateľom označených práv v príčinnej súvislosti s napadnutým rozsudkom okresného súdu č. k. 19 C 260/2015-83 z 21. marca 2016, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 314/2016 z 28. septembra 2016 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 87/2017 z 25. júla 2017.

13. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní

účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 138/08, I. ÚS 162/2010, I. ÚS 368/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, IV. ÚS 134/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 234/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

14. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelým patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 260/2015-83 z 21. marca 2016, rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 314/2016 z 28. septembra 2016 a uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 87/2017 z 25. júla 2017 odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2017